

Suvestinė redakcija nuo 2014-01-01 iki 2014-12-31

Įsakymas paskelbtas: Žin. 2003, Nr. [22-944](#), i. k. 103110CISAK0001S-21

Nauja redakcija nuo 2008-09-13:

Nr. [1S-89](#), 2008-09-10, Žin. 2008, Nr. 105-4042 (2008-09-12), i. k. 108110CISAK0001S-89

**VIEŠŲJŲ PIRKIMŲ TARNYBOS PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS
DIREKTORIAUS**

**ĮSAKYMAS
DĖL VIEŠOJO PIRKIMO-PARDAVIMO SUTARČIŲ KAINODAROS TAISYKLIŲ
NUSTATYMO METODIKOS PATVIRTINIMO**

2003 m. vasario 25 d. Nr. 1S-21
Vilnius

Pakeistas teisės akto pavadinimas:

Nr. [1S-249](#), 2013-12-17, Žin., 2013, Nr. 131-6732 (2013-12-20), i. k. 1132VPTISAK001S-249

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo (Žin., 1996, Nr. [84-2000](#); 2006, Nr. [4-102](#); 2008, Nr. [81-3179](#); 2010, Nr. [25-1174](#); 2011, Nr. [123-5813](#); 2013, Nr. [112-5575](#)) 8² straipsnio 1 dalies 1 punktu ir 18 straipsnio 6 dalies 3 punktu:

Preambulės pakeitimai:

Nr. [1S-249](#), 2013-12-17, Žin., 2013, Nr. 131-6732 (2013-12-20), i. k. 1132VPTISAK001S-249

1. T v i r t i n u Viešojo pirkimo–pardavimo sutarčių kainodaros taisyklių nustatymo metodiką (pridedama)

Punkto pakeitimai:

Nr. [1S-249](#), 2013-12-17, Žin., 2013, Nr. 131-6732 (2013-12-20), i. k. 1132VPTISAK001S-249

2. N u s t a t a u, kad perkančiosios organizacijos šio įsakymo 1 punkte nurodyta metodika vadovaujasi, vykdydamos nuo 2003 m. kovo 1 d. paskelbtus (kvietimą paskelbus spaudoje arba jį išsiuntus tiekėjams (rangovams) viešuosius pirkimus.

DIREKTORIUS

RIMGAUDAS VAIČIULIS

PATVIRTINTA
Viešųjų pirkimų tarnybos
prie Lietuvos Respublikos
Vyriausybės direktoriaus
2003 m. vasario 25 d. įsakymu Nr. 1S-21
(Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus
2011 m. rugpjūčio 1 d. įsakymo
Nr. 1S-105 redakcija)

VIEŠOJO PIRKIMO-PARDAVIMO SUTARČIŲ KAINODAROS TAISYKLIŲ NUSTATYMO METODIKA

Pakeistas priedo pavadinimas:

Nr. [1S-249](#), 2013-12-17, *Žin.*, 2013, Nr. 131-6732 (2013-12-20), i. k. 1132VPTISAK001S-249

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Šia metodika vadovaujasi perkančiosios organizacijos pirkimo dokumentuose ir viešojo pirkimo–pardavimo sutartyse (toliau – sutartyse) nustatydamos kainodaros taisykles

Punkto pakeitimai:

Nr. [1S-249](#), 2013-12-17, *Žin.*, 2013, Nr. 131-6732 (2013-12-20), i. k. 1132VPTISAK001S-249

2. Pagrindinės šioje metodikoje vartojamos sąvokos:

Kainodaros taisyklės – pirkimo dokumentuose ir sutartyje nustatomos sutarties kainos apskaičiavimo bei kainos koregavimo taisyklės.

Sutarties kaina (toliau – **kaina**) – suma, kurią perkančioji organizacija pagal sutartį turi sumokėti tiekėjui už perkamas prekes, paslaugas ar darbus.

Įkainis – prekės, paslaugos ar darbo mato vieneto kaina (pavyzdžiui, jei teikiama paslauga matuojama žmogaus darbo valandomis, paslaugos įkainis – žmogaus darbo valandos kaina).

Punkto pakeitimai:

Nr. [1S-249](#), 2013-12-17, *Žin.*, 2013, Nr. 131-6732 (2013-12-20), i. k. 1132VPTISAK001S-249

3. Kitos šioje metodikoje vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatyme (*Žin.*, 1996, Nr. [84-2000](#); 2006, Nr. [4-102](#)), Lietuvos Respublikos statybos įstatyme (*Žin.*, 1996, Nr. [32-788](#); 2001, Nr. [101-3597](#)) ir jį įgyvendinančiuose teisės aktuose vartojamas sąvokas.

4. Pagrindiniai kainodaros taisyklių nustatymo principai:

4.1. kainodaros taisyklės turi būti aiškos ir nedviprasmiškos. Turi būti siekiama surašyti jas taip, kad atsiskaitymo su tiekėju metu nekiltų neaiškumų dėl suteiktų prekių, paslaugų ar įvykdytų darbų įkainojimo. Kainodaros taisyklėse negali būti numatyta galimybių taikyti alternatyvius kainos apskaičiavimo būdus ar alternatyvias taisykles;

4.2. kainodaros taisyklės turi atitikti tiek perkančiosios organizacijos, tiek tiekėjo interesus. Perkančioji organizacija negali prisiimti per didelės rizikos dėl sutarties kainos, iš kitos pusės, perkančioji organizacija neturi siekti, kad tiekėjas veiktų jam nepalankiomis sąlygomis.

5. Kainodaros taisyklės yra pirkimo dokumentų sudėtinė dalis. Jas rengia perkančioji organizacija vadovaudamasi šia metodika. Tiekėjams kainodaros taisyklės pateikiamos kartu su kitais pirkimo dokumentais. Tiekėjai pirkimo dokumentuose nustatytais kainodaros taisyklėmis vadovaujasi rengdami pasiūlymus. Pagal pirkimo dokumentuose nustatytas kainodaros taisykles surašomos atitinkamos pirkimo sutarties nuostatos.

6. Kainodaros taisyklėse gali būti numatyti šie kainos apskaičiavimo būdai:

6.1. fiksuotos kainos nustatymas;

6.2. fiksuoto įkainio nustatymas;

6.3. įkainio bazės nustatymas;

6.4. dalinis sutarties vykdymo išlaidų padengimas.

7. Esant būtinybei, vienoje sutartyje gali būti taikomi keli kainos apskaičiavimo būdai

(pavyzdžiui, sutartyje numatomų atskirų pirkimo objekto dalių kainos gali būti apskaičiuojamos taikant skirtingus būdus). Be to, kainodaros taisyklėse perkančioji organizacija gali numatyti (šioje metodikoje numatytais atvejais – privalo numatyti) sutarties kainos ar įkainių koregavimą, atsižvelgiant į kainų lygio kitimą ar mokesčių pasikeitimą.

II. FIKSUOTOS KAINOS NUSTATYMAS

8. Sutartyje nustačius fiksuotą kainą, perkančioji organizacija įsipareigoja šią kainą sumokėti tiekėjui už visas pagal sutartį patiektas prekes, suteiktas paslaugas ar atliktus darbus.

9. Fiksuota kaina nustatoma, kai iš anksto (iki pirkimo pradžios):

9.1. perkančioji organizacija gali pirkimo dokumentuose nurodyti pakankamai tikslų reikalingų prekių, paslaugų ar darbų kiekį, ir

9.2. pateikdamas pasiūlymą tiekėjas turi realias galimybes numatyti ir įvertinti sutarties vykdymo išlaidas bei gali prisiimti riziką dėl šių išlaidų dydžio.

III. FIKSUOTO ĮKAINIO NUSTATYMAS

10. Kainodaros taisyklėse nustačius fiksuotą įkainį, galutinę kainą, kurią perkančioji organizacija turės sumokėti tiekėjui, priklauso nuo vykdant sutartį suteiktų prekių, paslaugų ar įvykdytų darbų kiekio (apimties).

11. Fiksuotas įkainis nustatomas, kai iš anksto (iki pirkimo pradžios):

11.1. perkančioji organizacija nežino tikslaus numatomų pirkti prekių kiekio ar tikslios pagal sutartį teiktinų paslaugų ar vykdytinų darbų apimties, tačiau

11.2. rengdamas pasiūlymą tiekėjas turi realias galimybes iš anksto numatyti ir įvertinti sutarties vykdymo išlaidas pirkimo objekto mato vienetui (pavyzdžiui, 1 kvadratinio metro sienų dažymui atliekant nedidelį patalpų remontą) ir gali prisiimti riziką dėl sutarties vykdymo išlaidų pirkimo objekto mato vienetui dydžio.

12. Paprastai fiksuotas įkainis turėtų būti nustatomas, kuomet sudaromos sutartys, pagal kurias tiekiamų prekių, teikiamų paslaugų ar vykdomų darbų kiekis priklauso nuo aplinkybių, sunkiai prognozuojamų pirkimo metu, taip pat nuo tarpinių sutarties vykdymo rezultatų. Pavyzdžiui, kai sudaroma ilgalaikė sutartis dėl kompiuterinių paslaugų teikimo, paslaugų kiekis priklauso nuo sutarties vykdymo metu išskylančio poreikio (tai yra kompiuterinės technikos gedimų, kompiuterinių virusų atakų, programinės įrangos atnaujinimo poreikio, naujų darbo vietų kūrimo bei tinklo plėtimo poreikio ir pan.); šiuo atveju iš anksto sudarant sutartį nustatyti fiksuotą sutarties kainą galimybių nėra, tačiau sutartyje galima susitarti dėl paslaugų įkainių, pagal kuriuos perkančioji organizacija atsiskaitys su tiekėju. Pirkimo dokumentuose ir sutartyje, nurodant preliminarinius kiekius, nustatoma viršutinė ir apatinė ribos (pavyzdžiui, nuo <...> iki <...>; ne mažiau kaip <...>, bet ne daugiau kaip <...>) arba nurodoma paklaida procentine išraiška, arba, jei neįmanoma nustatyti apatinės ribos, nurodoma tik viršutinė riba (pavyzdžiui, ne daugiau kaip <...>).

IV. ĮKAINIO BAZĖS NUSTATYMAS

13. Kainodaros taisyklėse nustačius įkainio bazę, už prekę, paslaugą ar darbus mokėtina kaina apskaičiuojama prie bazinio įkainio (bazinės prekės, paslaugos ar darbo vieneto kainos) pridedant (atimant) kainodaros taisyklėse nustatytą ir tiekėjo pasiūlytą priedą (nuolaidą).

14. Bazinis įkainis apskaičiuojamas pagal kainodaros taisyklėse nurodytą tam tikrą aiškiai apibrėžtą išorinį parametą (išorinius parametrus) – įkainio bazę, kurios reikšmė kiek įmanoma mažiau turėtų priklausyti tiek nuo perkančiosios organizacijos, tiek nuo tiekėjo. Pavyzdžiui, apskaičiuojant už prekę vienetą tiekėjui mokėtiną kainą, už įkainio bazę gali būti imama tam tikro laikotarpio vidutinė šios prekės vieneto biržos kaina. Perkant degalus automobiliams rinkoje, kurioje vyrauja konkurencija, galima laikyti, kad degalų tiekėjų viešai skelbiamos kainos daugiausia priklauso nuo rinkos sąlygų, o ne nuo konkretaus degalų tiekėjo.

15. Įkainio bazės nustatymo būdas taikytinas sudarant sutartis, kai perkamų prekių, paslaugų ar darbų rinkos kaina skirtingu laikotarpiu tiesiogiai priklauso nuo aiškiai apibrėžiamo išorinio parametro (išorinių parametrų). *Pavyzdžiui, sudarant ilgalaikę sutartį dėl aviacinio kuro tiekimo, sutartyje galima nustatyti tiesioginę tiekiamo kuro kainos priklausomybę nuo viešai skelbiamų tam tikro laikotarpio naftos kainų rinkoje pokyčius atspindinčių rodiklių.*

16. Pasirenkant tokį kainos apskaičiavimo būdą, pagrindinis perkančiosios organizacijos uždavinys – tinkamos įkainio bazės parinkimas ir bazinio įkainio apskaičiavimo taisyklių nustatymas (įkainiai perskaičiuojami pagal savaitės, mėnesio ar ketvirčio vidurkius ir pan.).

17. Kainodaros taisyklėse nustatomą priedą tiekėjui ar tiekėjo nuolaidą geriau išreikšti absoliutiniu, o ne santykinu dydžiu.

V. DALINIS SUTARTIES VYKDYMO IŠLAIDŲ PADENGIMAS

18. Kainodaros taisyklėse nustačius dalinį sutarties vykdymo išlaidų padengimą, sutarties kaina susideda iš dviejų dalių. Viena kainos dalis apskaičiuojama taikant vieną iš šios metodikos 6.1 ar 6.2 punktuose nurodytų kainos apskaičiavimo būdų, o kitą kainos dalį sudaro tam tikros tiekėjo faktiškai patiriamos išlaidos, tiesiogiai susijusios su sutarties vykdymu. Pirkimo dokumentuose ir sutartyje turi būti nurodyta, kad į šias išlaidas negali būti įtrauktas tiekėjo pelnas. *Pavyzdžiui, parodų organizatoriui už parodą perkančioji organizacija sutartyje numato sumokėti fiksuotą sumą, iš kurios organizatorius dengia tam tikras savo išlaidas (visų pirma, administracines bei kitas netiesiogines parodos organizavimo išlaidas) bei gauna pelną. Sutartyje taip pat numatyta, kad perkančioji organizacija apmokės parodos ploto nuomos išlaidas, eksponatų transportavimo išlaidas, reklamos išlaidas kurias patirs parodų organizatorius.*

19. Dalinis sutarties vykdymo išlaidų padengimas gali būti taikomas, kai rengdamas pasiūlymą tiekėjas neturi realių galimybių iš anksto numatyti ir įvertinti reikšmingos dalies sutarties vykdymo išlaidų ir sutarties sudarymo metu negali prisiimti rizikos dėl tam tikrų sutarties vykdymo išlaidų dydžio. Dalinis sutarties vykdymo išlaidų padengimas netaikomas, kai perkančioji organizacija gali taip tiksliai apibūdinti pirkimo objektą, kad tiekėjas gali prisiimti riziką dėl sutarties vykdymo išlaidų dydžio. *Šios metodikos 18 punkte pateiktame pavyzdyje organizatoriaus išlaidos, kurios yra įskaitytinos į organizatoriui mokamą kainą, priklauso nuo sutarties vykdymo metu susiklosčiusių aplinkybių (šiuo atveju parodos dalyvių skaičiaus, transportuojamų eksponatų kiekio ir pan.), ir sutarties sudarymo metu jų dydis nėra žinomas, todėl organizatoriui žymiai patogiau neprisiimti rizikos dėl šių išlaidų padengimo, iš kitos pusės, perkančioji organizacija turi galimybę pirkimui skirtas lėšas naudoti racionaliai. Tačiau kai perkančioji organizacija gali nurodyti parodos vietą, laiką, parodos dalyvių skaičių ir kitas aplinkybes, todėl tiekėjas gali prisiimti riziką dėl visų išlaidų padengimo, šis metodas negali būti taikomas.*

20. Kainodaros taisyklėse turi būti numatomi konkretūs išlaidų, įskaitytinų į tiekėjui pagal sutartį mokėtiną kainą, straipsniai bei numatytos jų pagrindimo taisyklės. Turi būti siekiama, kad vadovaujantis sutartyje nustatytais taisyklėmis atsiskaitymas būtų aiškus ir negalėtų kilti ginčų dėl tiekėjo patirtų išlaidų priskyrimo sutartyje numatytiems straipsniams ir šių išlaidų dydžio pagrindimo. Tiekėjui vadovaujantis kainodaros taisyklėmis neturi būti sudėtinga šias išlaidas pagrįsti, iš kitos pusės, perkančiajai organizacijai neturi būti sudėtinga patikrinti šių išlaidų pagrįstumą.

21. Perkančioji organizacija gali įsipareigoti tiekėjui padengti tik tas išlaidas, kurios neabejotinai patiriamos vykdant sutartį ir kurias nėra sudėtinga patvirtinti dokumentais. Išlaidas, kurias galima sieti ir su kitomis tiekėjo veiklomis ar tiekėjo veiklomis pagal kitus užsakymus, tiekėjas turėtų dengti pats (iš sutarties kainos pirmosios dalies).

22. Sutartyje galima nustatyti, kad sutarties vykdymo metu priimami tiekėjo sprendimai, susiję su išlaidomis, įskaitytinomis į tiekėjui pagal sutartį mokėtiną kainą, su perkančiąja organizacija būtų derinami iš anksto.

VI. KAINOS APSKAIČIAVIMO BŪDAI DARBŲ SUTARTYSE

23. Perkančioji organizacija kainą darbų sutartyse apskaičiuoja metodikoje nurodytais kainos apskaičiavimo būdais, atsižvelgdama į jų pasirinkimo aplinkybes.

24. Sutartyje nustačius fiksuotą kainą, perkančioji organizacija šią kainą sumoka tiekėjui už visus sutartyje numatytus darbus. Jei rangovas įvykdo darbų, nurodytų sutartyje, daugiau nei buvo numatyta, laikoma, kad tie darbų kiekiai buvo įskaičiuoti į mokėtiną pagal sutartį kainą, t. y. nepriklausomai nuo atliktų darbų apimties, sutarties kaina negali būti keičiama. Taikant šį metodą, didesni atliktų darbų pagal sutartį kiekiai (apimtys) nelaikomi papildomais darbais. *Pavyzdžiui, pagal sutartį rangovas turi nudažyti sieną, kurios plotas nurodytas 100 m², tačiau atliekant darbus paaiškėja, kad sienos plotas yra 103 m², tokiu atveju šių darbų kaina, numatyta sutartyje, nekeičiama.* Perkančioji organizacija turi suteikti rangovui galimybę apžiūrėti objektą (jei toks yra), kuriame bus atliekami sutartyje numatyti darbai, kad tiekėjas galėtų įvertinti išlaidas ir pateikti fiksuotos kainos pasiūlymą. Nustačius fiksuotą kainą, sutartyje turi būti numatyta atsiskaitymo tvarka už atliktus darbus, pavyzdžiui, numatyta, kad bus atsiskaitoma pagal sąnaudų kiekių žiniaraščius arba tam tikra dalimi procentais nuo atliktų darbų apimties ar kiti atsiskaitymo už atliktus darbus būdai.

25. Kainodaros taisyklėse nustačius fiksuotą įkainį, galutinę kainą, kurią perkančioji organizacija turi sumokėti tiekėjui, apskaičiuojama įvertinus vykdant sutartį atliktų darbų apimtį. Nustačius fiksuotą įkainį, pirkimo dokumentuose pateikiami darbų aprašymai, tikslios medžiagų specifikacijos ir preliminarūs darbų kiekiai. *Pavyzdžiui, sutartyje nurodomas sienos dažymo darbų kiekis (apimtis), 1 m² sienos dažymo įkainis. Šiuo atveju perkančioji organizacija tiekėjui sumoka už faktiškai nudažytą sienos plotą pagal įkainį, numatytą sutartyje.* Faktiškai atliktas darbų kiekis turi atitikti preliminarų kiekių ribas, nurodytas pagal metodikos 12 punkte nustatytus reikalavimus. *Pavyzdžiui, perkančioji organizacija planuoja įsigyti kartu projektavimo paslaugas ir darbus, tačiau nežino reikiamų darbų tikslios apimties, todėl nurodo preliminarūs darbų kiekius, kuriems rangovas teikia pasiūlymą. Šiuo atveju perkančioji organizacija tiekėjui sumoka fiksuotą kainą už projektavimą ir fiksuotus įkainius už faktiškai atliktus darbus.*

26. Įvertinusi perkamų darbų pobūdį, nenumatytų aplinkybių atsiradimo vykdant darbus riziką, perkančioji organizacija sutartyje gali numatyti, kad esant būtinybei pagal pirminę sutartį įsigis papildomų darbų. Papildomi darbai – sutartyje nenumatyti, tačiau tiesiogiai su sutartyje numatytais darbais susiję ir būtini sutarčiai įvykdyti (užbaigti), darbai. *Pavyzdžiui, sutartyje numatyta, kad turi būti apšiltinami pamatai, tačiau atkasus pamatus paaiškėja, kad jie yra įtrūkę todėl būtini papildomi remonto darbai. Tokiu atveju perkančioji organizacija įsigyja šiuos darbus pagal sutartį papildomai.*

27. Sutartyje turi būti numatyta, kad papildomų darbų būtinumas būtų pagrįstas dokumentais ir raštu suderintas su perkančiąja organizacija. Motyvuotą siūlymą dėl papildomų darbų būtinybės ir jį pagrindžiančius dokumentus perkančiosios organizacijos atstovui (statinio statybos techniniam prižiūrėtojui ar kitam kompetentingam perkančiosios organizacijos atstovui) raštu pateikia rangovo atstovas. Siūlymus dėl papildomų darbų gali teikti ir statinio projekto valdytojas, statinio statybos techninis prižiūrėtojas. Perkančiosios organizacijos atstovas prašo statinio projekto (dalies) rengėjo pateikti motyvuotą paaiškinimą dėl papildomų darbų pagrįstumo, ar nebuvo įmanoma numatyti tokių darbų būtinybės nurodant priežastis. Perkančiosios organizacijos atstovas, išnagrinėjęs pateiktus papildomų darbų būtinybę pagrindžiančius dokumentus, įformina papildomus darbus ir nurodo papildomų darbų pavadinimus, vienetų, kiekių, taip pat pateikia argumentus, pagrindžiančius papildomų darbų būtinybę, techninius sprendinius (pavyzdžiui, brėžinius ir kita) su statybos proceso dalyvių parašais, įkainių nustatymo pagrindimą ir skaičiavimą (vadovaujantis metodikos 29 punkto nuostatomis), taip pat, jei vadovaujamasi vėliausios redakcijos rekomendacijomis dėl statinių statybos skaičiuojamųjų kainų nustatymo¹ (toliau – rekomendacijos), jų pavadinimą ir registravimo datą. Jei papildomų darbų kaina rangovo grindžiama vidutine rinkos kaina, perkančiosios organizacijos atstovas pateiktą papildomų darbų kainą palygina su vidutine rinkos kaina, kuri nustatoma pasirinktinai įvertinus ne mažiau kaip trijų kitų rinkoje esančių ūkio subjektų darbų kainas, išskyrus tuos atvejus, kai rinkoje nėra tiek ūkio subjektų. Jei perkančiosios

organizacijos atstovas pateiktuose dokumentuose nustato netikslumų ir (ar) klaidų, grąžina tikslinti juos pateikusiam asmeniui (pavyzdžiui, rangovui). Susitarimas dėl papildomų darbų turi būti patvirtintas perkančiosios organizacijos ir pasirašytas rangovo. Perkančiajai organizacijai patvirtinus susitarimą dėl papildomų darbų, rangovas gali pradėti vykdyti papildomus darbus. Susitarimas dėl papildomų darbų laikomas sudėtine sutarties dalimi.

28. Įsigyjančiam papildomus darbus pagal sutartį, sutarties kaina, kurią perkančioji organizacija turi sumokėti tiekėjui, yra:

28.1. sutartyje nustačius fiksuotą kainą, kaina už visus atliktus darbus, numatytus sutartyje, ir visus papildomus darbus;

28.2. sutartyje nustačius fiksuotą įkainį, kaina, apskaičiuota įvertinus pagal sutartį atliktų darbų apimtį, ir papildomus darbus.

29. Papildomų darbų kaina gali būti nustatoma:

29.1. kai sutartyje nustatyta fiksuota kaina:

29.1.1. konkretaus papildomo darbo įkainis apskaičiuojamas įvertinus pagrįstas tiesiogines (darbo užmokesčio ir su juo susijusius mokesčius, statybos produktų ir įrengimų, mechanizmų sąnaudos) bei netiesiogines (pridėtinių išlaidų ir pelno) išlaidas, kurios negali būti didesnės už rekomendacijose nustatytas kainas arba už bendrą vidutinę rinkos kainą (įvertinus visas išlaidas – tiesiogines ir netiesiogines), tačiau statybos produktų ir įrengimų kaina ne didesnė nei rangovo patiriamos išlaidos joms įsigyti, o pridėtinių išlaidų ir pelno dydis ne didesni nei 5 % tiesioginių išlaidų;

29.1.2. ir jei sutartyje nustatyti tam tikrų konkrečių darbų fiksuoti įkainiai, jei įmanoma, metodikos 29.2.1–29.2.3 punktuose nurodytais būdais;

29.2. kai sutartyje nustatytas fiksuotas įkainis:

29.2.1. papildomiems darbams pritaikant sutartyje numatytų panašių darbų įkainius arba;

29.2.2. jei įmanoma, išskaičiuojant kainos dalį iš sutartyje numatyto įkainio (*pavyzdžiui, tinkavimo įkainį išskaičiuojant iš sutartyje numatyto „Tinkavimas, glaistymas, dažymas“ darbo įkainio*);

29.2.3. arba jei įmanoma, panaudojant sutartyje numatyto įkainio sudėtinę dalį (*pavyzdžiui, sutartyje numatytas darbas „Lietaus nuotekų PVC vamzdynas su fasoninėmis dalimis DN110, slėgio klasė PN6 įrengimas (toliau – darbas X), kurio įkainis - 50 Lt už m. Vykdamas sutartį nustatoma, kad būtina atlikti papildomą darbą – įrengti „Lietaus nuotekų PVC vamzdyną DN110 slėgio klasė PN10“ (toliau – darbas Y). Šiuo atveju sutartyje numatytas įkainis išskaidomas nustatant vamzdžio statybos produkto kainą, kuri, pavyzdžiui, yra lygi 15 Lt/m. Vadovaujantis rekomendacijose nurodytomis arba vidutinėmis rinkos kainomis, nustatomas PVC vamzdžio kainos didinimo koeficientas apskaičiuojant kainų santykį, kai, pavyzdžiui, rekomendacijose nurodyta Darbo X statybos produkto kaina - 18 Lt/m, o darbo Y – 29 Lt/m (29 Lt/m / 18 Lt/m). Tokiu atveju nustatant papildomo darbo įkainį, vamzdžio kaina – 15 Lt/m didinama koeficientu 1,61 (1,61*15 Lt/m) ir apskaičiuojama reikiamo statybos produkto vamzdžio kaina - 24,15 Lt/m. Suskaičiuojamas naujas papildomo darbo įkainis, atsižvelgiant į apskaičiuotą reikiamo statybos produkto vamzdžio kainą – 59,15 Lt/m ((50-15)+24,15 Lt/m). Taikant šį papildomų darbų įkainio nustatymo metodą remiamasi sutartyje numatytais įkainiais arba įkainių išskaidymu;*

29.2.4. jei neįmanoma pritaikyti metodikos 29.2.1–29.2.3 punktuose nurodytų papildomų darbų įkainių nustatymo metodų, konkretaus papildomo darbo įkainis apskaičiuojamas įvertinus pagrįstas tiesiogines (darbo užmokesčio ir su juo susijusius mokesčius, statybos produktų ir įrengimų, mechanizmų sąnaudos) bei netiesiogines (pridėtinių išlaidų ir pelno) išlaidas, kurios negali būti didesnės už rekomendacijose nustatytas kainas arba už bendrą vidutinę rinkos kainą (įvertinus visas išlaidas – tiesiogines ir netiesiogines), tačiau statybos produktų ir įrengimų kaina ne didesnė nei rangovo patiriamos išlaidos joms įsigyti, o pridėtinių išlaidų ir pelno dydis ne didesni nei 5 % tiesioginių išlaidų.

30. Kai perkančioji organizacija įsigyja darbus pagal projektą, o apskaičiavusi papildomų darbų sąmatą nustato, kad sutarties kaina kartu su papildomais darbais viršys statinio statybos skaičiuojamąją kainą, nustatytą vadovaujantis STR 1.05.06:2010 „Statinio projektavimas“ (Žin.,

2005, Nr. [85-3185](#); 2010, Nr. [115-5902](#)) aktualia redakcija, papildomiems darbams įsigyti turi vykdyti atskirą pirkimą. Jei papildomus darbus planuojama įsigyti iš to paties tiekėjo vadovaujantis Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo nuostatomis, perkančioji organizacija juos įsigija ne didesniais į kainiais nei buvo numatyti sutartyje su tuo tiekėju, išskyrus tuos atvejus, kai pasikeitė rinkos kainos. Apie tokią galimybę ji nurodo pirkimo dokumentuose ir pirminėje sutartyje.

31. Sutartyje turi būti nustatyta, kad papildomų darbų apmokėjimui rangovas atliktų darbų aktuose turi nurodyti atliktų papildomų darbų, numatytų darbų pakeitime, pavadinimą, vienetus, kiekį, vieneto kainą, bendrą sumą, kitus papildomų darbų įsigijimą pagrindžiančius dokumentus.

VII. KAINOS KOREGAVIMO BŪDAI

32. Kainodaros taisyklėse gali būti numatyta, kad kaina, apskaičiuota taikant šios metodikos 6 punkte nustatytus kainos apskaičiavimo būdus, gali būti koreguojama tiekėjui mokant premiją. Pavyzdžiui, tam tikrais atvejais perkančiajai organizacijai gali būti naudinga paskatinti tiekėją jo įsipareigojimus įvykdyti kaip galima greičiau (vienas iš atvejų, jei anksčiau atlikti darbai leistų perkančiajai organizacijai greičiau pradėti gamybą ir iš jos gauti pajamas). Šiuo atveju siekiant paskatinti tiekėją, kainodaros taisyklėse gali būti nustatyta premija, kuri (kurios dydis) priklauso nuo to, kaip greitai yra įvykdomi tiekėjo įsipareigojimai. Numatant mokėti premiją, kainodaros taisyklėse turi būti nustatytos visos sąlygos, nuo kurių priklauso premijos mokėjimas ir premijos dydis. Premijos dydį turi nustatyti pati perkančioji organizacija.

33. Kainodaros taisyklėse turi būti nurodoma, ar sutarties kaina ar į kainiai bus perskaičiuojami pagal bendrą kainų lygio kitimą, ar prekių, paslaugų ar darbų grupių kainų pokyčius (toliau – kainų lygio kitimas). Tais atvejais, kai mažai tikėtinas kainų lygio kitimas arba kai perkančioji organizacija visą riziką dėl kainų kitimo nori perkelti tiekėjui, kainodaros taisyklėse gali būti nustatyta, kad sutarties kaina ar į kainiai dėl kainų lygio pasikeitimo neperskaičiuojami, išskyrus šios metodikos 33.1 punkte nurodytą atvejį. Perkančioji organizacija kainodaros taisyklėse nurodydama, kad sutarties kaina ar į kainiai neperskaičiuojami, privalo įvertinti tai, kad dėl per didelės rizikos tiekėjai savo pasiūlymuose gali pateikti didesnes nei įprasta kainas arba tiekėjas gali anksčiau laiko nutraukti sutartį, jeigu jos vykdymo sąlygos taptų nepriimtiniomis. Kainodaros taisyklėse nustatydama fiksuotos kainos ar fiksuoto į kainio perskaičiavimą pagal kainų lygio kitimą, jeigu kainos apskaičiavimui taikomi fiksuotos kainos, fiksuoto į kainio ar dalinio sutarties vykdymo išlaidų padengimo būdai, perkančioji organizacija turi vadovautis šiomis nuostatomis:

33.1. Kainodaros taisyklėse, jei statybos darbų sutarties trukmė kartu su numatytu sutarties pratęsimu yra ilgesnė nei 1 metai, privaloma nustatyti fiksuotos kainos ar į kainio perskaičiavimą, vadovaujantis šios metodikos 33.2–33.8 punktų nuostatomis.

Pavyzdžiui, perkančioji organizacija perka gyvenamųjų pastatų statybos darbus ir planuoja, kad sutartis bus sudaryta 2006 m. rugsėjo mėn., sutarties trukmė yra 2 metai ir 8 mėnesiai, o kainos perskaičiavimas bus atliekamas kas šešis mėnesius, jeigu per šį laikotarpį gyvenamųjų pastatų statybos sąnaudų kainų pokytis bus didesnis kaip 3 procentai. Tokiu atveju sutartyje nustatoma: „sutarties kaina perskaičiuojama ne vėliau kaip kiekvienų metų spalio 10 d. ir ne vėliau kaip kiekvienų metų balandžio 10 d. taikant Statistikos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Statistikos departamentas) biuletenyje „Vartotojų ir gamintojų kainų indeksai“ pagal statinių tipus paskelbtus statybos sąnaudų kainų indeksus, jeigu per praėjusius šešis mėnesius gyvenamųjų pastatų statybos sąnaudų kainų pokytis yra didesnis kaip 3 procentai. Kainų pakeitimas įforminamas protokolu, pasirašomu abiejų sutarties šalių. Perskaičiavimas kiekvienų metų spalio mėnesį atliekamas statybos darbų kainą dauginant iš perskaičiavimo koeficiento, gauto einamųjų metų birželio mėnesio kainų indeksą dalijant iš praėjusių metų gruodžio mėnesio kainų indekso; balandžio mėnesį – praėjusių metų gruodžio mėnesio kainų indeksą dalijant iš praėjusių metų birželio mėnesio kainų. Perskaičiuojama tų statybos darbų, kurie pagal sutartį atliekami po kainos perskaičiavimo, kaina“.

Minėtame pavyzdyje, 2007 m. rugsėjo mėn. Statistikos departamentui paskelbus II ketvirčio statybos sąnaudų kainų indeksus, perkančioji organizacija sužino 2007 m. birželio mėn.

gyvenamųjų pastatų statybos sąnaudų kainų indeksą (150); 2006 m. gruodžio mėn. šis indeksas yra 136,8. Perskaičiavimo koeficientas gaunamas birželio mėn. kainų indeksą dalijant iš gruodžio mėn. kainų indekso, t. y. $150:136,8=1,1$. Norimą perskaičiuoti statybos darbų kainą reikia dauginti iš šio perskaičiavimo koeficiento. 2008 m. kovo mėn. Statistikos departamentui paskelbus IV ketvirčio statybos sąnaudų kainų indeksus, perkančioji organizacija sužino 2007 m. gruodžio mėn. gyvenamųjų pastatų statybos sąnaudų kainų indeksą. Perskaičiavimo koeficientas apskaičiuojamas 2007 m. gruodžio mėn. kainų indeksą padalijus iš 2007 m. birželio mėn. kainų indekso. Norima perskaičiuoti statybos darbų kainą bus dauginama iš šio perskaičiavimo koeficiento.

33.2. Kainodaros taisyklėse nustatant fiksuotos kainos ar fiksuoto įkainio perskaičiavimą turi būti nustatyta, kokiais duomenimis remiamasi vertinant kainų lygio kitimą, kada vykdomas perskaičiavimas, kokia yra šio perskaičiavimo formulė.

33.3. Duomenis apie kainų lygį skelbia Statistikos departamentas, taip pat kitos oficialios institucijos (pavyzdžiui, Lietuvos bankas, Lietuvos Respublikos finansų ministerija ir kt.). Tam tikrais atvejais sutartyje gali būti numatyta, kad apie kainų lygio pokytį sprendžiama pagal Statistikos departamento ar kitos oficialios institucijos išduotą pažymą. Kainodaros taisyklėse turi būti aiškiai nurodytas duomenų šaltinis (pavyzdžiui, numatomas Statistikos departamento 2006 metų gruodžio mėn. leidinys „Lietuvos ekonominė ir socialinė raida“. Pagrindinių vartojimo prekių bei paslaugų grupių kainų ir tarifų pokyčiai. Drabužiai ir avalynė. 2006 m. sausio mėn., palyginti su 2005 m. sausio mėn.).

33.4. Vartojimo prekių ir paslaugų kainodaroje labiau tinka šių prekių ir paslaugų kainų pokyčiai, gamintojų parduotos pramonės produkcijos kainodaroje – gamintojų parduotos pramonės produkcijos kainų pokyčiai, statybos darbų kainodaroje – statybos kainų pokyčiai pagal statinių tipus. Visus šiuos rodiklius skelbia Statistikos departamentas. Perkančioji organizacija gali pasirinkti ir kitokius rodiklius.

33.5. Fiksuotos kainos ar fiksuotų įkainių perskaičiavimo momentas gali būti nustatytas arba konkrečia data, arba tam tikru įvykiu, arba šių būdų deriniu. Pavyzdžiui, sutartyje gali būti nustatyta, kad sutarties kaina perskaičiuojama kiekvienų metų kovo 1 d., jeigu kainų pokytis lyginant einamųjų metų sausio mėnesio kainas su praėjusių metų sausio mėnesio kainomis yra didesnis kaip 5 procentai. Nustatant perskaičiavimo momentą reikia įvertinti laiką, kuris būtinas statistinių rodiklių apskaičiavimui ir paskelbimui.

33.6. Fiksuotos kainos ar fiksuotų įkainių perskaičiavimo formulė kainodaros taisyklėse gali būti pateikta tiek matematiniais simboliais, tiek verbaline forma (aprašyta žodžiais).

33.7. Kainodaros taisyklės turi leisti ne vien tik didinti fiksuotą kainą ar fiksuotą įkainį padidėjus kainų lygiui, bet ir mažinti, jeigu lygis mažėja.

33.8. Sutartyje turi būti nustatyta, kaip sutarties šalys įformina pagal kainodaros taisyklės perskaičiuotą sutarties kainą ar įkainį. Tai gali būti padaryta sutarties šalių atstovų pasirašomu protokolu ar kitais būdais.

34. Kainodaros taisyklėse turi būti numatytas kainos ar įkainių perskaičiavimas teisės aktais pakeitus taikomą pridėtinės vertės mokestį sutartyje nurodytoms prekėms, paslaugoms ar darbams. Kainodaros taisyklėse taip pat turi būti nurodoma, ar pasikeitus kitiems mokesčiams sutarties kaina ar įkainiai bus perskaičiuojami. Sutarties kainos ar įkainių perskaičiavimas nustatomas vadovaujantis šiomis nuostatomis:

34.1. Kainodaros taisyklėse nustatant kainos ar įkainio perskaičiavimą turi būti nurodyti konkretūs mokesčiai, kuriems pasikeitus bus perskaičiuojama kaina, kada vykdomas perskaičiavimas, kokia yra šio perskaičiavimo formulė.

34.2. Kainodaros taisyklėse, numatant perskaičiavimą, turi būti nurodomi tokie mokesčiai, kurių įtaką sutarties kainai ar įkainiui įvertinti yra nesunku. Netinkamomis laikomos daugiaprasmės nuostatos, kurios nenustato tikslų perskaičiavimo taisyklių. Pavyzdžiui, sudaromose sutartyse neturi būti įtraukiama tik viena nuostata, kad pasikeitus mokesčiams sutarties šalys turi teisę pakeisti kainas.

34.3. Kainodaros taisyklėse turi būti nustatyta, nuo kurio momento įsigalioja perskaičiuotos kainos ir už kurias prekes, paslaugas ar darbus bus mokama senosiomis kainomis, o už kurias –

perskaičiuotomis.

34.4. Sutartyje turi būti nustatyta, kaip sutarties šalys įformina pagal kainodaros taisyklės perskaičiuotą sutarties kainą ar įkainį. Tai gali būti padaryta sutarties šalių atstovų pasirašomu protokolu ar kitais visuotinai priimtais būdais.

34.5. Kainodaros taisyklės turi leisti ne vien tik mažinti sutarties kainą ar įkainį sumažėjus mokesčiui, bet ir didinti, jeigu mokestis didėja.

VIII. PIRKIMO OBJEKTO DALIŲ ĮKAINOJIMAS

35. Kainodaros taisyklėse objektas, dėl kurio sudaroma sutartis, gali būti suskirstytas į dalis ir kiekvienai iš šių dalių nurodyta kaina. Taigi, jei sutarties vykdymo eigoje tam tikrų tiekėjo įsipareigojimų vykdymas tampa netikslingu, perkančioji organizacija apmoka tiekėjui tik už perkančiajai organizacijai pateiktas (atliktas) pirkimo objekto dalis, kurių kaina nustatyta kainodaros taisyklėse. Pavyzdžiui, kai užsakant grunto tyrimo paslaugas visas tyrimo procesas suskaidomas į etapus, kurių kiekvieną paskesnę verta atlikti (ir už ją apmokėti), tik jeigu ankstesnių etapų rezultatai buvo teigiami. Šiuo atveju iš anksto įkainoti etapai leidžia atsiskaitymo metu išvengti papildomų problemų dėl suteiktų paslaugų dalies įvertinimo.

Kainodaros taisyklėse numčius pirkimo objekto dalių įkainojimą, perkančioji organizacija pirkimo dokumentuose turi nurodyti objekto dalis ir pareikalauti, kad tiekėjai savo pasiūlymuose pateiktų ne tik bendrą kainą, bet ir visų atskirų pirkimo objekto dalių kainas.

IX. PAGRINDINIAI KAINODAROS TAISYKLIŲ NUSTATYMO ETAPAI

36. Kainodaros taisyklės nustatomos šia tvarka:

36.1. išsiaiškinamos numatomo pirkimo ypatybės, atsižvelgiant į sutarties įsipareigojimų vykdymo ilgalaikiškumą, galimus pirkimo objekto vertės pokyčius laike, pirkimo objekto vertės priklausomybę nuo išorinių sąlygų, paslaugų ar darbų sudėtingumą, išankstinio tiekėjo išlaidų įvertinimo galimybes ir t. t.;

36.2. išanalizuojama įprastinė panašių pirkimų ir sutarčių sudarymo bei vykdymo praktika (analogiški tos pačios ir kitų perkančiųjų organizacijų vykdyti viešieji pirkimai bei komercinė praktika) stengiantis išsiaiškinti, kokiomis sąlygomis potencialūs tiekėjai dirba su užsakovais, kokiomis sąlygomis jie gali dirbti;

36.3. pasirenkamas kainos apskaičiavimo būdas. Jei pirkimo objektas gali būti skaidomas, kainos apskaičiavimo būdas gali būti parenkamas atskiroms pirkimo objekto dalims;

36.4. nustatomos kainodaros taisyklės, derinant jas su nustatomomis kitomis pirkimo sąlygomis (pavyzdžiui, atsiskaitymo terminais, mokėjimo sąlygomis);

36.5. kainodaros taisyklės įtraukiamos į pirkimo dokumentus. Pirkimo dokumentuose nurodomi tie kainos apskaičiavimo parametrai, kurių konkrečias reikšmes savo pasiūlymuose turi nurodyti tiekėjai. Pagal šiuos parametrus vertinama tiekėjo siūloma kaina:

36.5.1. fiksuotos kainos nustatymo atveju vertinamas tiekėjo siūlomos kainos dydis;

36.5.2. fiksuoto įkainio nustatymo atveju – įkainio dydis. Jei pirkimo objektas susideda iš sudėtinių dalių, vertinama įkainių suma. Jei pirkimo objektas susideda iš sudėtinių dalių ir perkami skirtingi prekių, paslaugų ar darbų kiekiai, vertinant pasiūlymą, vertinama įkainių, padaugintų iš preliminarinių kiekių arba lyginamųjų koeficientų, suma;

36.5.3. įkainio bazės nustatymo atveju – priedo tiekėjui ar tiekėjo nuolaidos dydis atsižvelgiant į bazinį įkainį;

36.5.4. dalinio sutarties vykdymo išlaidų padengimo atveju – kainos dalies ar įkainio dydis;

36.6. perkančiajai organizacijai pasirinkus tiekėją, nuostatos, atitinkančios kainodaros taisyklės ir tiekėjo pasiūlymą, nustatomos sutartyje.

¹ Rekomendacijos dėl statinių statybos skaičiuojamųjų kainų nustatymo registruojamos Juridinių asmenų, fizinių asmenų ir mokslo įstaigų parengtų rekomendacijų dėl statinių statybos skaičiuojamųjų kainų nustatymo registre, kurį Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2006-10-26

įsakymu Nr. D1-492 administruoja VĮ Statybos produktų sertifikavimo centras.

Priedo pakeitimai:

Nr. [1S-10](#), 2006-02-02, Žin., 2006, Nr. 16-576 (2006-02-09), i. k. 106110CISAK0001S-10

Nr. [1S-105](#), 2011-08-01, Žin., 2011, Nr. 101-4768 (2011-08-09); Žin., 2011, Nr. 133-0 (2011-11-08), i. k. 1112VPTISAK001S-105

Pakeitimai:

1.

Viešųjų pirkimų tarnyba prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, Įsakymas

Nr. [1S-10](#), 2006-02-02, Žin., 2006, Nr. 16-576 (2006-02-09), i. k. 106110CISAK0001S-10

Dėl Viešųjų pirkimų tarnybos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės direktoriaus 2003 m. vasario 25 d. įsakymo Nr. 1S-21 "Dėl Viešojo pirkimo-pardavimo sutarčių kainodaros nustatymo metodikos patvirtinimo" pakeitimo

2.

Viešųjų pirkimų tarnyba prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, Įsakymas

Nr. [1S-1](#), 2008-01-11, Žin., 2008, Nr. 9-334 (2008-01-22), i. k. 108110CISAK00001S-1

Dėl Viešųjų pirkimų tarnybos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės direktoriaus 2003 m. vasario 25 d. įsakymo Nr. 1S-21 "Dėl Viešojo pirkimo-pardavimo sutarčių kainodaros nustatymo metodikos patvirtinimo" pakeitimo

3.

Viešųjų pirkimų tarnyba prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, Įsakymas

Nr. [1S-89](#), 2008-09-10, Žin., 2008, Nr. 105-4042 (2008-09-12), i. k. 108110CISAK0001S-89

Dėl Viešųjų pirkimų tarnybos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės direktoriaus 2003 m. vasario 25 d. įsakymo Nr. 1S-21 "Dėl Viešojo pirkimo-pardavimo sutarčių kainodaros nustatymo metodikos patvirtinimo" pakeitimo

4.

Viešųjų pirkimų tarnyba prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, Įsakymas

Nr. [1S-129](#), 2009-12-24, Žin., 2009, Nr. 156-7068 (2009-12-30), i. k. 109110CISAK001S-129

Dėl Viešųjų pirkimų tarnybos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės direktoriaus 2003 m. vasario 25 d. įsakymo Nr. 1S-21 "Dėl Viešojo pirkimo-pardavimo sutarčių kainos ir kainodaros taisyklių nustatymo metodikos patvirtinimo" pakeitimo

5.

Viešųjų pirkimų tarnyba, Įsakymas

Nr. [1S-105](#), 2011-08-01, Žin., 2011, Nr. 101-4768 (2011-08-09); Žin., 2011, Nr. 133-0 (2011-11-08), i. k. 1112VPTISAK001S-105

Dėl Viešųjų pirkimų tarnybos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės direktoriaus 2003 m. vasario 25 d. įsakymo Nr. 1S-21 "Dėl Viešojo pirkimo-pardavimo sutarčių kainos ir kainodaros taisyklių nustatymo metodikos patvirtinimo" pakeitimo

6.

Viešųjų pirkimų tarnyba, Įsakymas

Nr. [1S-249](#), 2013-12-17, Žin., 2013, Nr. 131-6732 (2013-12-20), i. k. 1132VPTISAK001S-249

Dėl Viešųjų pirkimų tarnybos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės direktoriaus 2003 m. vasario 25 d. įsakymo Nr. 1S-21 "Dėl Viešojo pirkimo-pardavimo sutarčių kainos ir kainodaros taisyklių nustatymo metodikos patvirtinimo" pakeitimo